

a ne i srceprajuće, pisane s osjećajem za mjeru da se ne pređe preko granice koja strmoglavljuje u patetiku i trivijalnost.

Iako unutar iste matrice, svaka priča je roman za sebe, svaka svijet za sebe, svaka krajnje iskrena i zanimljiva. To su izvanredno uspješni književni krokiji, uzbudljiva literarna svjedočanstva o situaciji koje je sama po sebi izuzetna. Bilo je to vrijeme najveće patnje, krvi, suza i umiranja u slobodi opkoljenog Bihaćkog okruga, ali i vrijeme nade da će, uprkos svemu, ta sloboda biti odbranjena.

Hoće li sloboda umeti da peva kao sto su sužnji pevali o njoj?, pitao se Branko Miljković, a zatim se odrekao tih i drugih svojih revolucionarnih stihova, učinivši to i zato što je shvatio da je sloboda iz njegovih socrealističkih stihova, nakon perioda obnove i izgradnje, mnogo više pevala sužnjima nego što su oni zaista učinili za nju. Zatočenici slobode u Bihaću i njegovoj okolini, opisani u knjizi *Između sna i jave*, zadobili su mnogo manje od nastale slobode nego što su oni njoj pružili. Autorica je toga morala biti itekako svjesna kad je knjigu pripremila za štampu. Zato je dobro da nije uzmakla pred razočarenjem stvarnosti i što je, osam godina nakon sklapanja mira, objavila svoja sjećanja između sna i jave. Na početku je ostavila epitaf: Neka ova knjiga kao spomenik stoji tamo gdje kamen ne može, u znak zahvalnosti onima što dadoše život za ovu Bosnu.

Kad bismo mi umjeli cijeniti vrijednosti svojih ljudi, onda bi se, uz niz komplimenata o iskrenosti, dobrodušnosti, dobronamjernosti... ove knjige, uz ime doktorice Medžide Čehajić-Alagić moglo napisati i to da je to naš ženski Čehov, na čije kroki priče neodoljivo podsjećaju ovi njezini topli zapisi. Ali, uz optimizam da će nekad minuti i ovaj realni pesimizam sadašnje obnove i izgradnje, treba makar čestitati doktorici Čehajić-Alagić na njezinom literarnom prvencu i izraziti nadu da će se, prije ili kasnije, njezin trud znati cijeniti. U svakom slučaju, predstavljat će dragocijeno literarno svjedočanstvo o posljednjoj odbrani Bosne.

Isnam TALJIĆ

RIJEČ S MIMBERA U KORICAMA KNJIGE

Sulejman Bugari: Vratimo se Gospodaru, hutbe, Conectum, Sarajevo, 2005.

Bilo kako bilo, ali su izdavačke breše kod nas podignute. I, kao što je to dovelo do toga da se objavljuje i ono što svojim kvalitetom nikad ne bi došlo na red, objavljuju se i knjige onih autora kojima to pravo inače ne bi zapalo iako su ga zaslužili. Među ove druge knjige – koje su poželjne, a koje su malobrojnije – može se uvrstiti knjiga hafiza Sulejmana Bugarija *Vratimo se Gospodaru*, koju je objavio novi i poletni sarajevski izdavač Conectum, a kao urednik potpisao Enes Durmišević, dok je jedan od recenzenata Omer Nakičević, vrlo uvaženi profesor na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu.

Tako smo, u vremenu izuzetne pomodnosti i profitabilnosti izdavanja knjiga s vjerskom tematikom, dobili i ovu, koja će, nesumnjivo, naići na odziv čitalačke publike.

Kako god se to samjeravalo, vjerski život je na našim prostorima sasvim drukčiji nego prije petnaestak godina, barem kad je u pitanju njegova transparentnost. To je učinilo i da mnogi nekadašnji vjerski službenici, na ovaj ili na onaj način (od snimanja audio i vedeokaseta s ilahijama ili učenjem Kur'ana, pa sve do onih koji su se istakli u vjerskim znanostima) postanu poznati u javnosti. Među takvima je i hafiz Sulejman Bugari, nekadašnji hatib u poznatim sarajevskim džamijama Ali-pašinoj i Čaršijskoj, a sada imam, muallim i hatib mahalske džamije u starom sarajevskom naselju Vratnik, poznate iz pjesama po imenu Bijela džamija. Mnogi su ga zavoljeli, neki na njegovu popularnost gledaju i drukčije, ali je nesumnjivo da hafiz Bugari ima ne samo mnogobrojan džemat, nego i znatno širi krug publike i da puni dvorane tamo gdje gostuje na tribinama ili drži dersove (u mnogim mjestima u Bosni i Hercegovini i Sandžaku, tako i u bošnjačkoj dijaspori).

Poštovaoci predavanja hafiza Bugarija sa ovom knjigom će doći na svoje. U njoj

su sakupljene 53 njegove hutbe, održane u spomenutim džamijama u rasponu od aprila 2000. do aprila 2005. godine.

U pogovoru knjizi, prof. dr. Nakičević navodi da je forma Bugarijevih hutbi klasična, ali iznosi i niz specifičnosti ovoga vaiza, među kojima je i ta koja ga je učinila posebno omiljenim – «neka vrsta dijaloga ili druženja sa dušama slušalaca», pri čemu onaj koji sluša «ne može odlutati jer primjećuje da je riječ o njemu». U tome smislu je i recenzentovo navođenje da Bugari, da bi bio što pristupačniji prosječnom građaninu, muslimanu, ne traga za filozofijom, mistikom, pa ni složenim pitanjima iz oblasti apologetike. «On korača po čvrstom tlu», zaključuje prof. dr. Nakičević i ističe da su ove hutbe aktuelne i da zaslužuju pažnju vjernika, tako i samih hatiba, jer njima široka lepeza izbora tema pruža mogućnost da nešto od toga i sami odaberu, već prema potrebi džemata. Isto potcrtava i drugi recenzent, koji – kao glavni imam Medžlisa Islamske zajednice u Konjicu, dakle i sam u poziciji hatiba – smatra da će ova knjiga značajno pomoći usmjeravanju hatiba na odabir tema i način njihove obrade i prenosa poruka na slušaoce, odnosno čitaoce.

S obzirom da nije riječ o tonskom zapisu, nego o knjizi kao sasvim drukčijem mediju, pohvale recenzentata trebaju biti poseban kompliment hafizu Bugariju da, dakle, nije samo vješt orator, kakav se dojam možda dosad mogao imati o njemu.

Isnam TALJIĆ